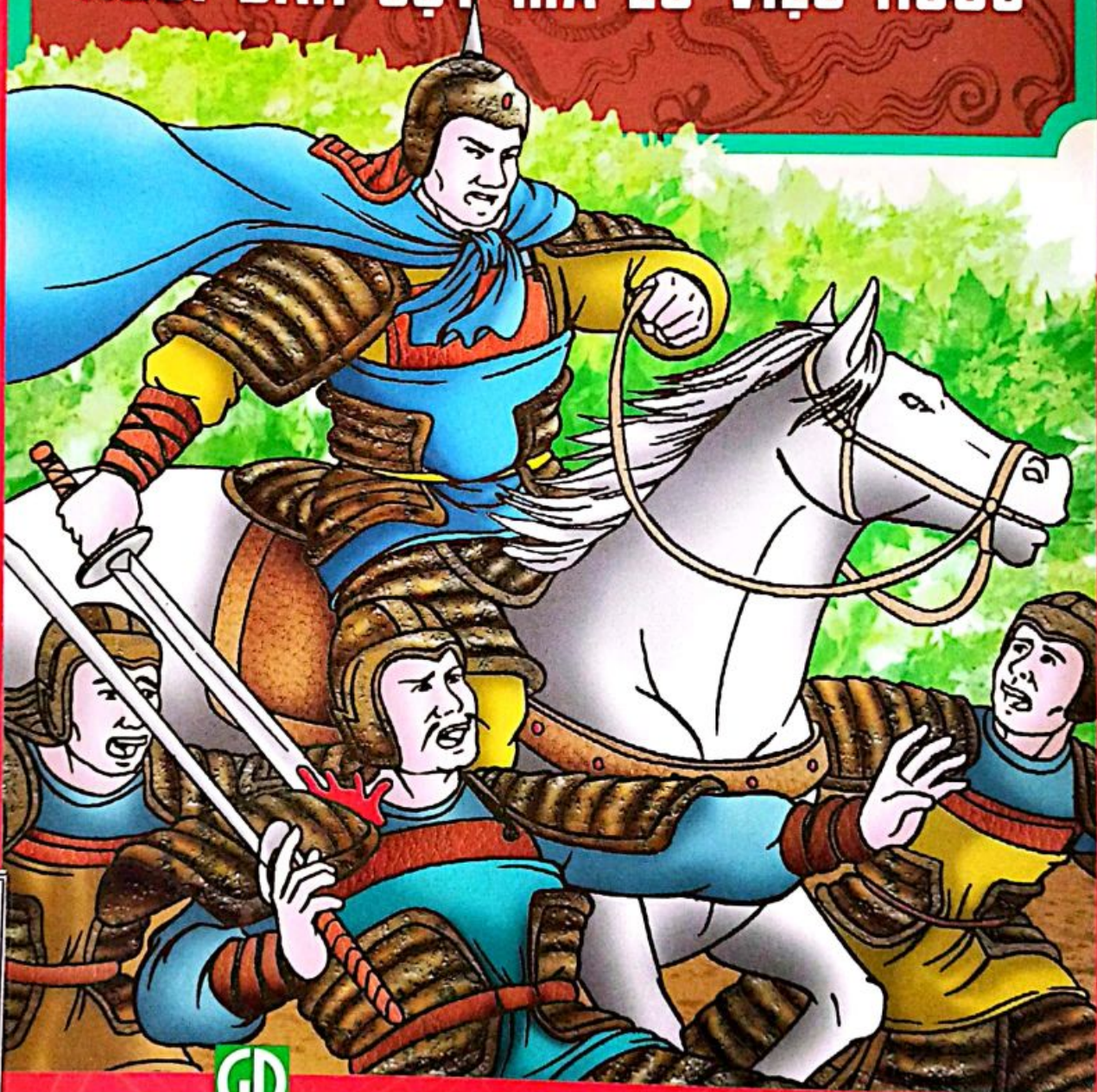

TRUYỆN TRANH LỊCH SỬ

LỜI: PHAN THỊ QUYÊN
TRANH: NGUYỄN ĐÔNG HẢI

PHẠM NGŨ LÃO

NGỒI ĐẠM SỢT MÀ LO VIỆC NƯỚC

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HCT
2

TRUYỆN TRANH LỊCH SỬ

Lời: Phan Thị Quyên
Tranh: Nguyễn Đông Hải

PHẠM NGŨ LÃO NGỒI ĐÀN SỢT MÀ LO VIỆC NƯỚC

(Tái bản lần thứ nhất, có chỉnh lý)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

PHẠM NGŨ LÃO (1255-1320)

Phạm Ngũ Lão quê ở làng Phù Ủng, huyện Đường Hào, Hải Dương (nay là huyện Ân Thi, Hưng Yên). Cha mất sớm, ông ở với mẹ già, nhà nghèo, ông vừa làm ruộng, đan lát vừa theo thầy học, rèn luyện cả văn lẫn võ.

Khi Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn thấy quân ngang qua làng, Phạm Ngũ Lão vì mãi đan sọt và suy nghĩ nên không tránh đường, bị bắt tội. Thấy Phạm Ngũ Lão khôi ngô, dũng cảm khác thường, ứng đáp trôi chảy, lại là người có chí lớn, Trần Hưng Đạo cho theo đại quân về kinh đô, trở thành gia thần của Hưng Đạo Vương.

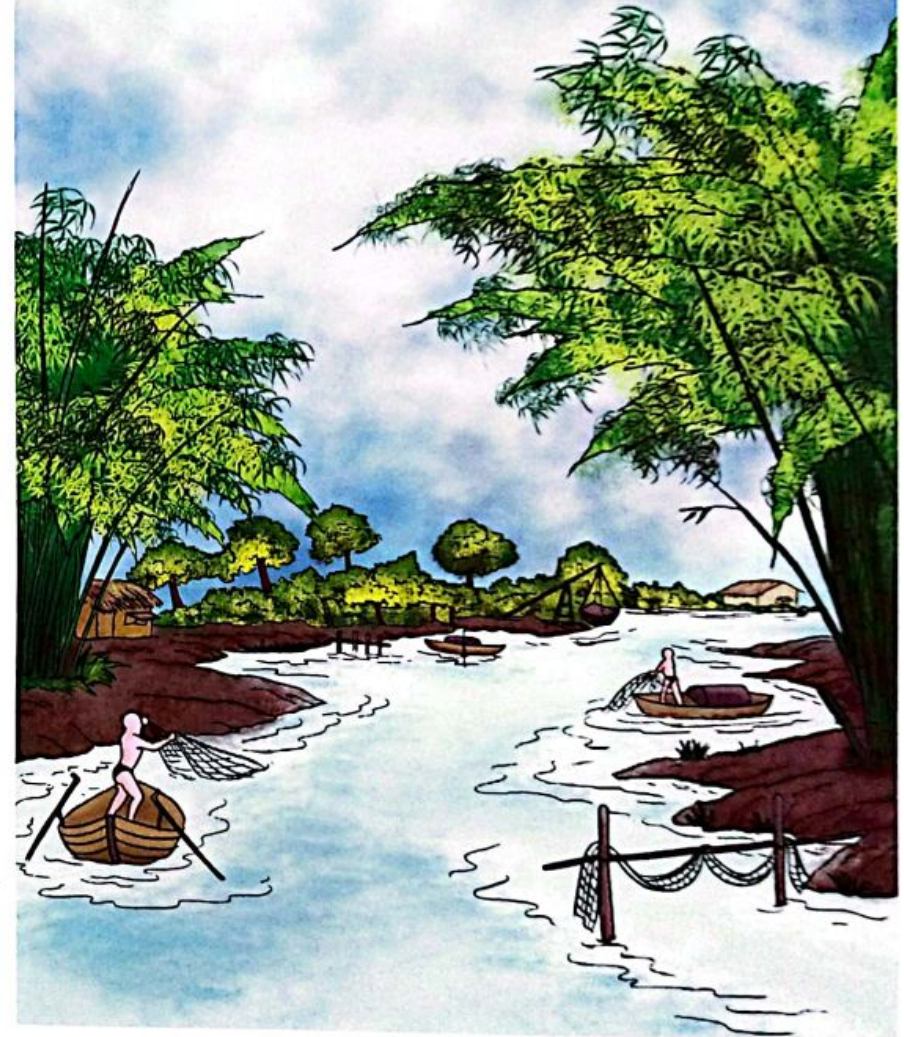
Trong cuộc kháng chiến chống quân Mông - Nguyên lần thứ hai và ba, Phạm Ngũ Lão lập được nhiều công lớn, vua Trần nhiều lần ban thưởng, phong cho chức Điện súy Thượng tướng quân. Ông còn được Hưng Đạo Vương mến tài, gả con gái cho.

Không chỉ có tài quân sự, ông còn để lại nhiều bài thơ về chí làm trai, về lòng yêu nước.

Năm 1320, Phạm Ngũ Lão mất, hưởng thọ 65 tuổi. Vua Trần Minh Tông thương tiếc, nghỉ chầu năm ngày.

Danh tướng Phạm Ngũ Lão là niềm tự hào, tấm gương sáng về lòng yêu nước, tài trí và sự trung thực, quả cảm, xứng đáng để các thế hệ đời sau noi theo.

Ẩn mình sau lũy tre, làng Phù Ủng, huyện Đường Hào (nay là huyện Ân Thi, tỉnh Hưng Yên) nổi lên giữa một dải đất quanh năm bốn bề ngập nước. Ngoài công việc đồng áng, người dân làng Phù Ủng còn có nghề đánh cá, đan lát và chợ búa. Cuộc sống ở đây bình dị và yên ả.

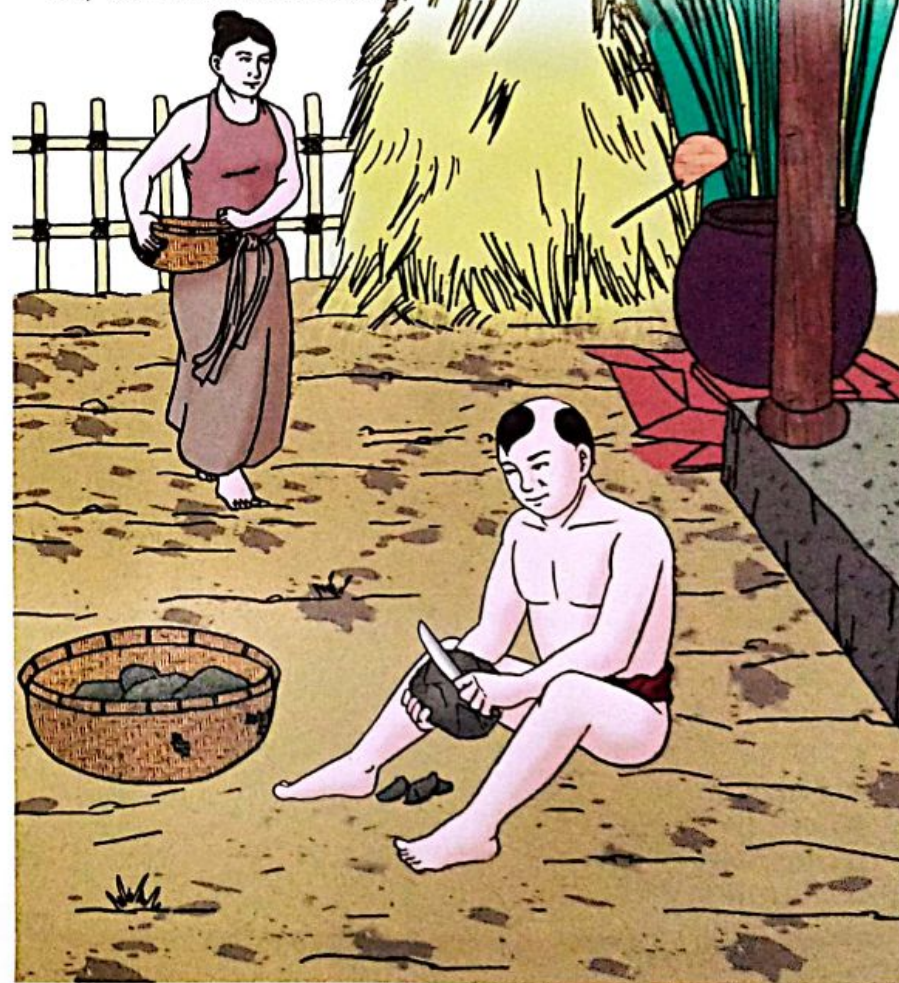
Nơi đầu làng có một người đàn bà góa và cậu con trai 13 tuổi sống trong túp lều tranh. Mặc dù cuộc sống lam lũ, bần hàn nhưng hai mẹ con rất thương yêu và đùm bọc lẫn nhau.

Một hôm đi chợ về, thấy con đang đeo củ chuối làm quả cầu, bà mẹ mắng yêu:

- Ngủ Lão, suốt ngày con hết tập võ lại chơi cầu, đánh cù... phỏng có ích gì hả con?

Nói rồi bất giác bà lại thở dài, chạnh lòng nghĩ đến cảnh nhà neo túng, ngày hai buổi chợ, liệu có đủ gạo để mẹ con nuôi nhau không?

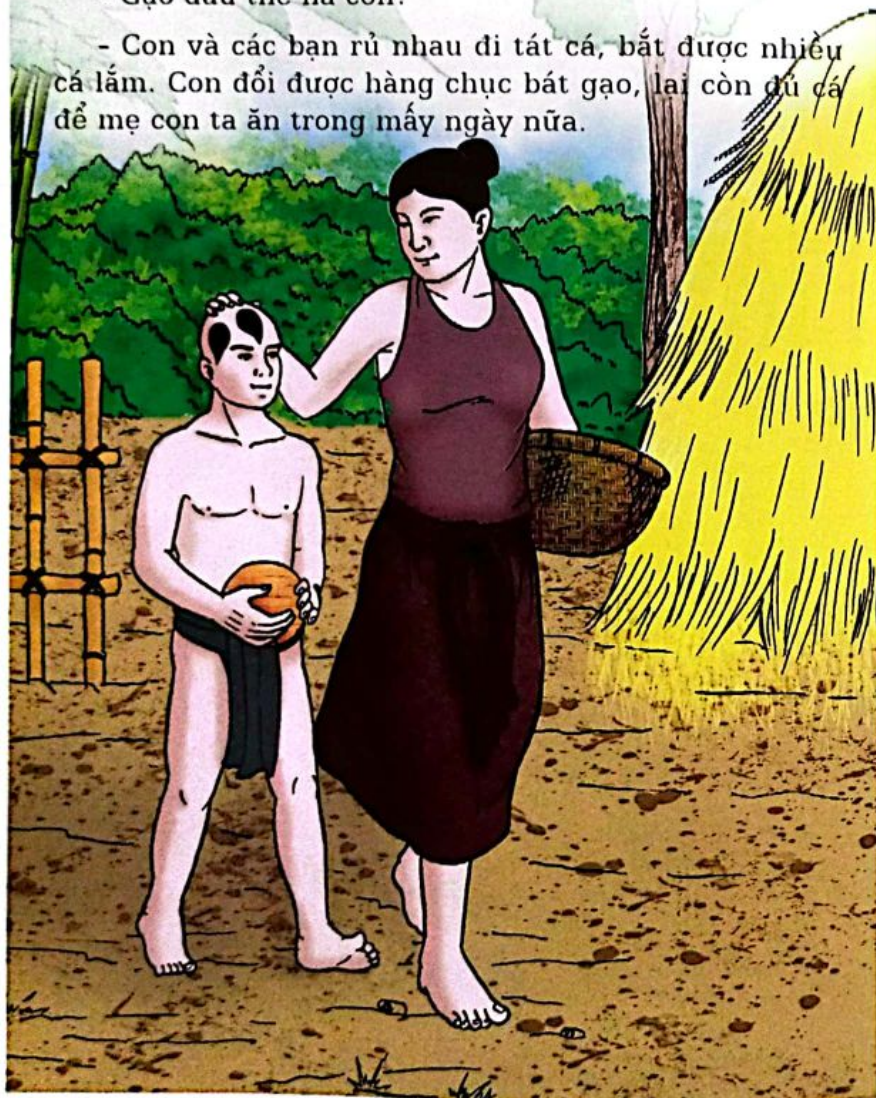
Từ ngoài sân, Ngũ Lão tay không rời quả cầu, chạy lại khoe với mẹ:

- Mẹ ơi, hôm nay con kiếm được nhiều gạo lắm!

Niềm vui vụt hiện lên trong ánh mắt của bà mẹ nghèo:

- Gạo đâu thế hả con?

- Con và các bạn rủ nhau đi tát cá, bắt được nhiều cá lắm. Con đổi được hàng chục bát gạo, lại còn đủ cá để mẹ con ta ăn trong mấy ngày nữa.

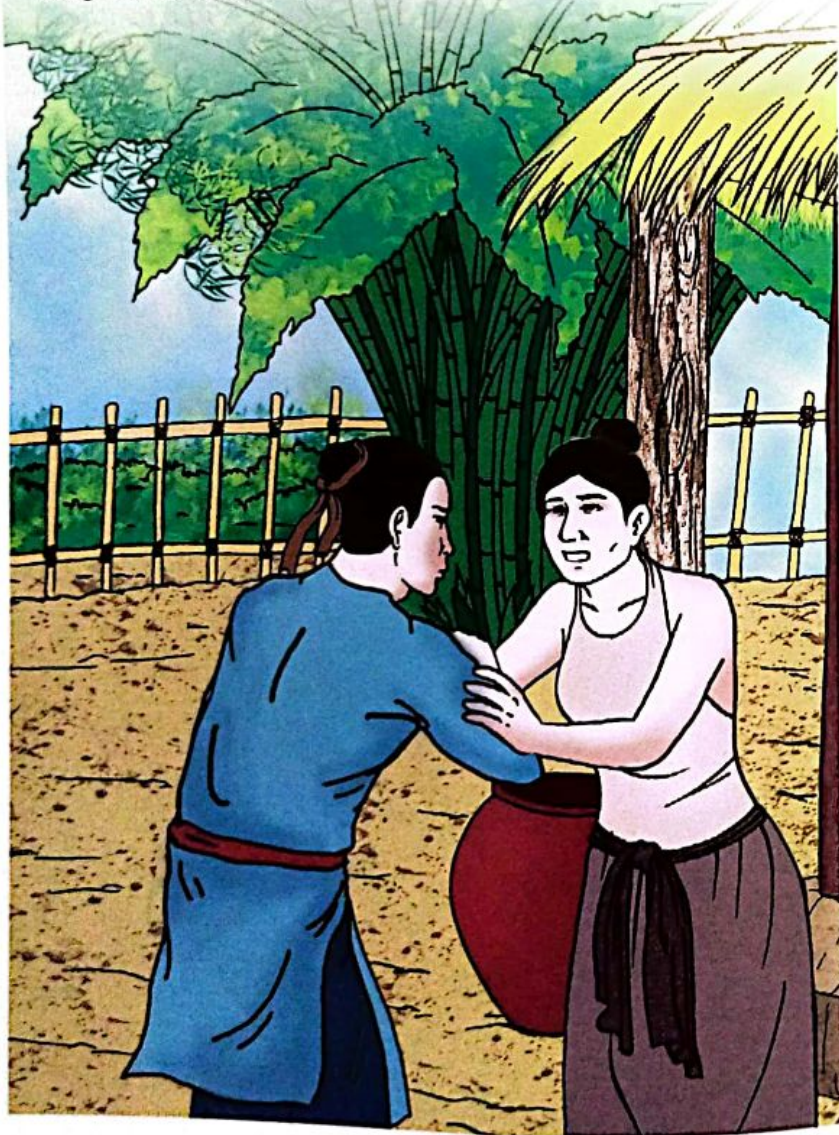

Khi đã trưởng thành, một hôm, Phạm Ngũ Lão nói với mẹ:

- Mẹ à, nhà ta nghèo, mẹ thì ngày càng già yếu, không lấy dâu ra gạo mà nuôi con ăn học mãi được. Con phải đi kiếm việc thôi.

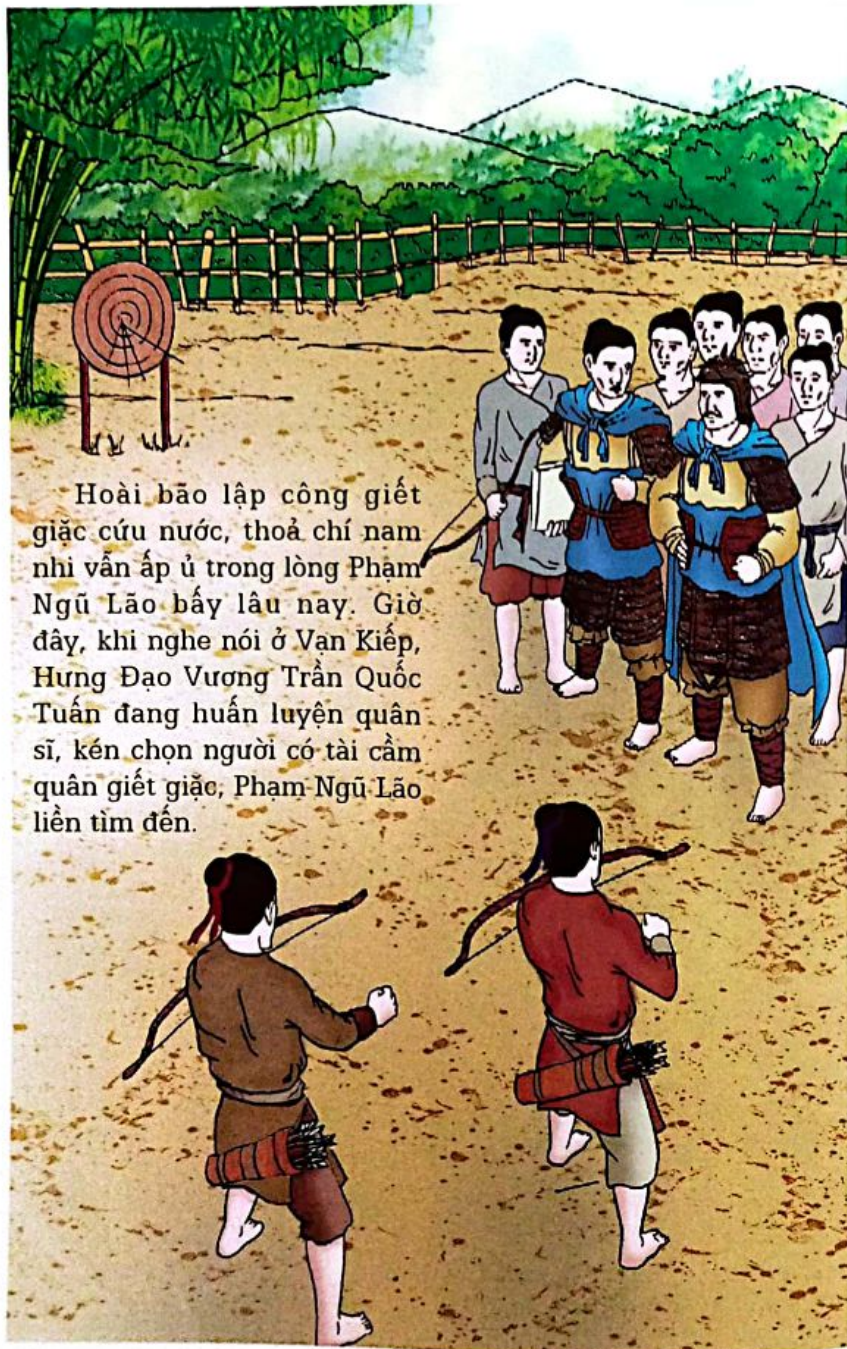
Mặc cho mẹ can ngăn, Phạm Ngũ Lão đến từ già thầy học rồi từ biệt mẹ lên đường. Mang theo tay nải và vài bộ quần áo cũ, Phạm Ngũ Lão cùng đám trai trẻ trong làng lang thang khắp vùng tìm nơi cày thuê, gặt mướn.

Vào thời bấy giờ, theo lệnh của triều đình, từ kinh đô cho đến các lộ^(*) đều phải tuyển lựa trai tráng để luyện tập, chuẩn bị chống giặc Nguyên. Thanh niên khắp nơi đều rầm rập khí thế, hăng hái rèn gươm đao, luyện võ thi tài, sẵn sàng chờ lệnh của triều đình để xông pha chiến trận.

^(*)Lộ - đơn vị hành chính thời nhà Trần

Hoài bão lập công giết giặc cứu nước, thoả chí nam nhi vẫn ấp ủ trong lòng Phạm Ngũ Lão bấy lâu nay. Giờ đây, khi nghe nói ở Vạn Kiếp, Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn đang huấn luyện quân sĩ, kén chọn người có tài cầm quân giết giặc, Phạm Ngũ Lão liền tìm đến.

Phạm Ngũ Lão băn khoăn không biết làm thế nào để gặp được Hưng Đạo Vương thì dịp may đã đến. Một hôm, Phạm Ngũ Lão nhìn thấy một chàng trai đang luyện cung trên bãi Vạn Kiếp. Cánh cung to, cong vút trong đôi tay rắn chắc của người cầm cung. Chấm chú theo dõi mũi tên vun vút lao đi, Phạm Ngũ Lão reo to:

- Trúng đích rồi!

Chàng trai luyện cung kiêu hãnh quay lại nhìn người thanh niên lạ mặt:

- Người đã nghe tiếng Nguyễn Địa Lô, gia thần của Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn chưa?

Nghe nói đến Hưng Đạo Vương, Phạm Ngũ Lão rất vui mừng vì có cơ hội để được ra mắt, chàng thổ lộ:

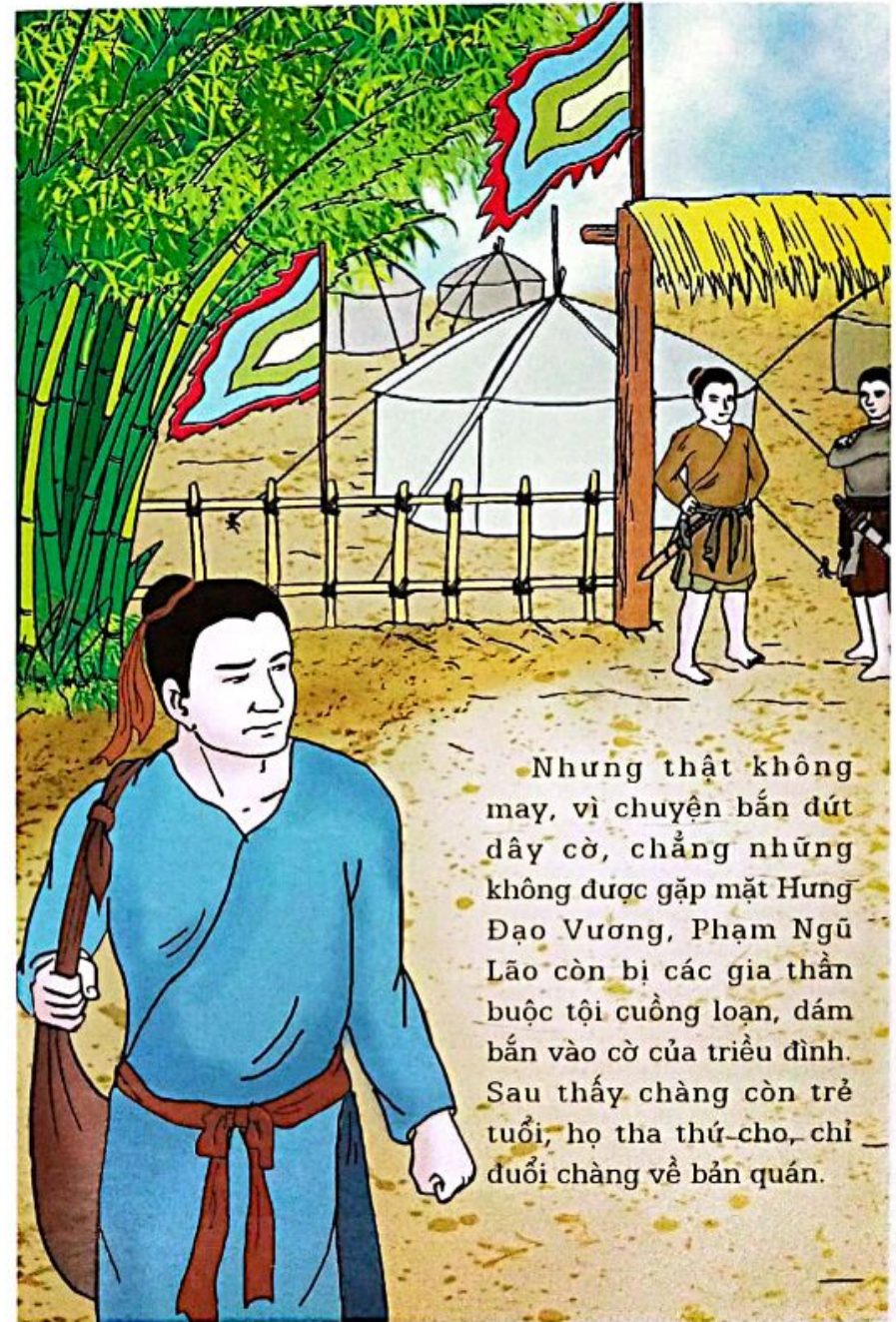
- Ngũ Lão này có nghe danh của huynh mà nay mới biết thực tài. Cây cung tốt quá, xin Nguyễn huynh cho bắn thử.

"Anh chàng này trông khỏe nhưng không biết tài nghệ đến đâu mà dám đòi bắn thử?". Nghĩ vậy, nhưng Nguyễn Địa Lô vẫn trao cung cho người thanh niên chưa quen biết. Bằng một động tác nhẹ nhàng và điều luyện, Phạm Ngũ Lão giương cung, hướng mũi tên vào mục tiêu cắm sẵn phía trước. Nhưng đột nhiên, chàng lại quay mũi tên hướng về ngọn cờ đang phấp phới bay trên đỉnh cột, nói với Nguyễn Địa Lô:

- Không bắn mục tiêu cố định, tôi bắn vào dây của lá cờ đang bay.

Vừa dứt lời, Phạm Ngũ Lão buông dây cung. Mũi tên rẽ gió, vun vút lao đi, cắt đứt nút thắt dây cờ. Lá cờ rơi xuống bãi tập. Nguyễn Địa Lô kinh ngạc nhìn Phạm Ngũ Lão. Lần đầu tiên, Nguyễn Địa Lô gặp một người có sức khỏe và tài bắn cung hơn mình. Hỏi chuyện, biết rõ tâm sự của chàng trai trẻ, Nguyễn Địa Lô tìm cách đưa Phạm Ngũ Lão ra mắt chủ tướng.

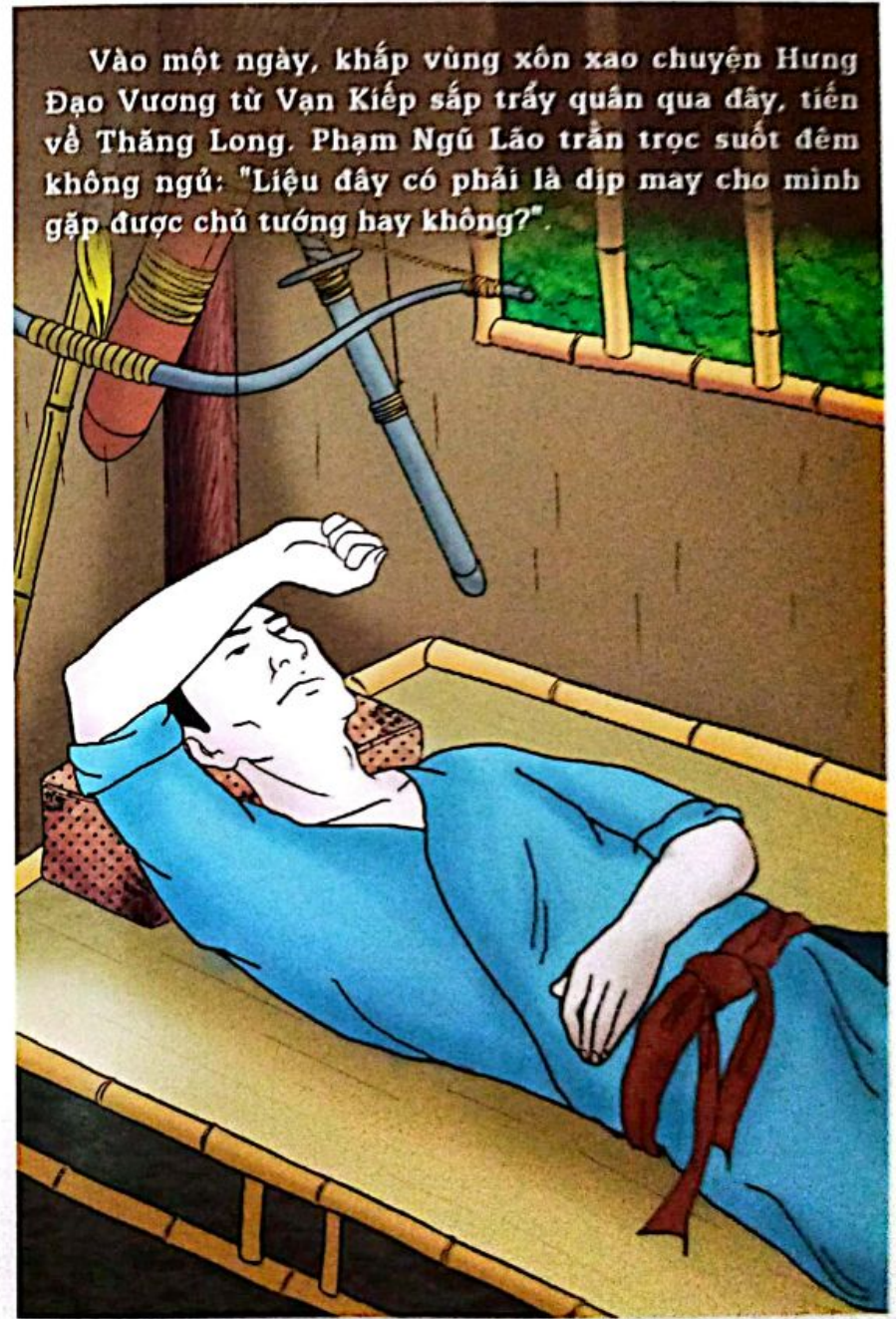

Nhưng thật không may, vì chuyện bắn đứt dây cờ, chẳng những không được gặp mặt Hưng Đạo Vương, Phạm Ngũ Lão còn bị các gia thần buộc tội cuồng loạn, dám bắn vào cờ của triều đình. Sau thấy chàng còn trẻ tuổi, họ tha thứ cho, chỉ đuổi chàng về bản quán.

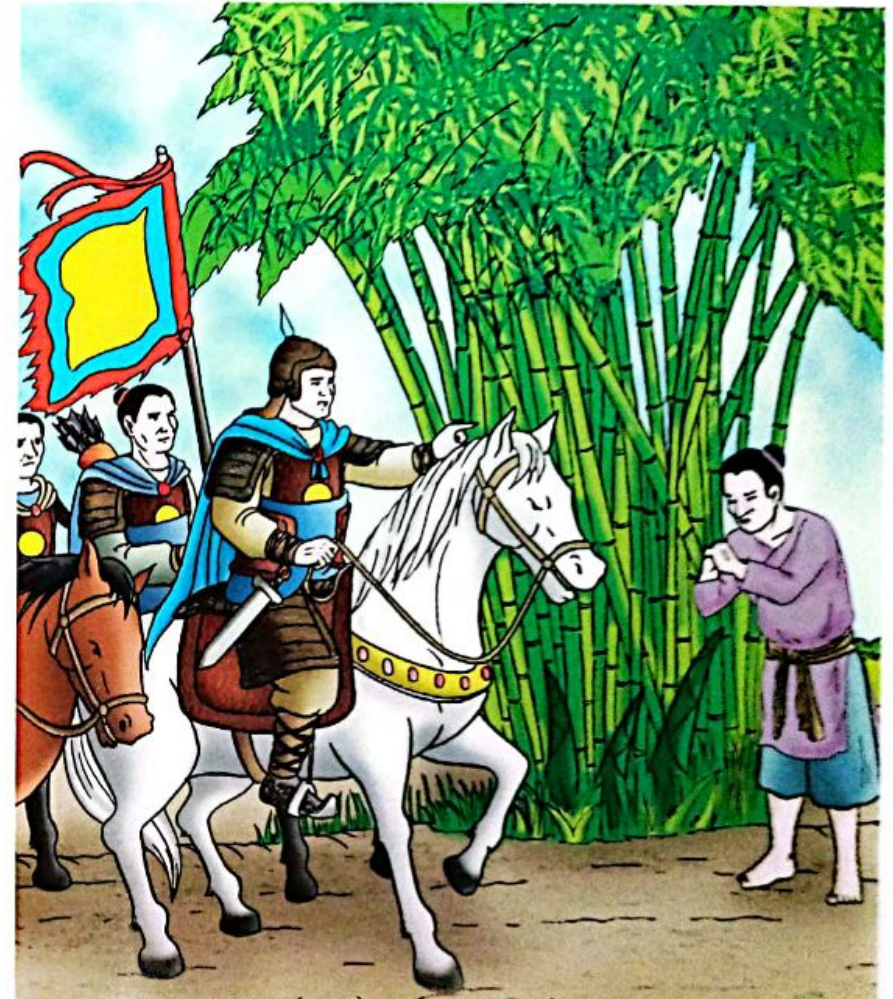
Phạm Ngũ Lão buồn bã trở về túp lều tranh, sống với mẹ già. Tuy vậy, chàng trai giàu ý chí, ước mơ ấy vẫn không rời đèn sách, kiếm cung.

Vào một ngày, khắp vùng xôn xao chuyện Hưng Đạo Vương từ Vạn Kiếp sắp thấy quân qua đây, tiến về Thăng Long. Phạm Ngũ Lão trằn trọc suốt đêm không ngủ: "Liệu đây có phải là dịp may cho mình gặp được chủ tướng hay không?"

Hôm sau, Phạm Ngũ Lão dậy thật sớm, dẫn một cây tre to rồi ra đường làng ung dung ngồi vót nan đan sọt. Mặt trời vọi vọi trên đỉnh đầu, ánh nắng lọt qua kẽ lá chiếu xuống mặt đường. Trong tiếng lao xao của lá, có tiếng trống từ xa vọng lại, cờ xí hiện ra phấp phới.

Đoàn người tiến dần đến, dẫn đầu là đội quân đi dẹp đường. Phạm Ngũ Lão vẫn ngồi thản nhiên, như không hề hay biết. Thấy có người thanh niên bưng bình, mãi mê đan sọt không chịu tránh đường, một người lính chạy lại báo cho Trần Quốc Tảng, con trai Hưng Đạo Vương, đang cưỡi ngựa đi trước. Trần Quốc Tảng tức giận, lệnh cho quân lính nghiêm trị.

Lính dẹp đường dùng giáo xia vào đùi Phạm Ngũ Lão. Dù máu chảy trên đùi, nhưng chàng vẫn ngồi đan sọt và không hề thay đổi sắc mặt. Người lính hoảng sợ buông giáo, chạy lại tìm gặp Trần Quốc Tảng.

Trần Quốc Tảng đến gần, quát lớn
- Tại sao Đại Vương ta đi qua, người lại không chịu dừng dây tránh đường?

Vừa lúc ấy Hưng Đạo Vương đi đến. Nhìn chàng trai mặt mũi khôi ngô, cường tráng, dùi loang lỗ máu, Hưng Đạo Vương thầm nghĩ, kẻ này chắc hẳn không phải là người thường, liền hỏi:

- Tại sao ngươi lại cản đường ta đi?

Phạm Ngũ Lão ngược lên nhìn. Biết đây là người mình cần gặp, liền đứng dậy vái chào:

- Kính thưa Đại vương, vì mãi nghĩ đến một thể trận đánh giặc nên tôi vô ý không tránh đường, xin Đại vương tha tội chết.

- Ngươi ở đâu? Tên họ là gì?

- Bẩm Đại vương, tôi họ Phạm, tên là Ngũ Lão, quê ở làng Phù Ủng này.

Sực nhớ đến câu chuyện do các gia thần kể lại trước đây, Hưng Đạo Vương hỏi:

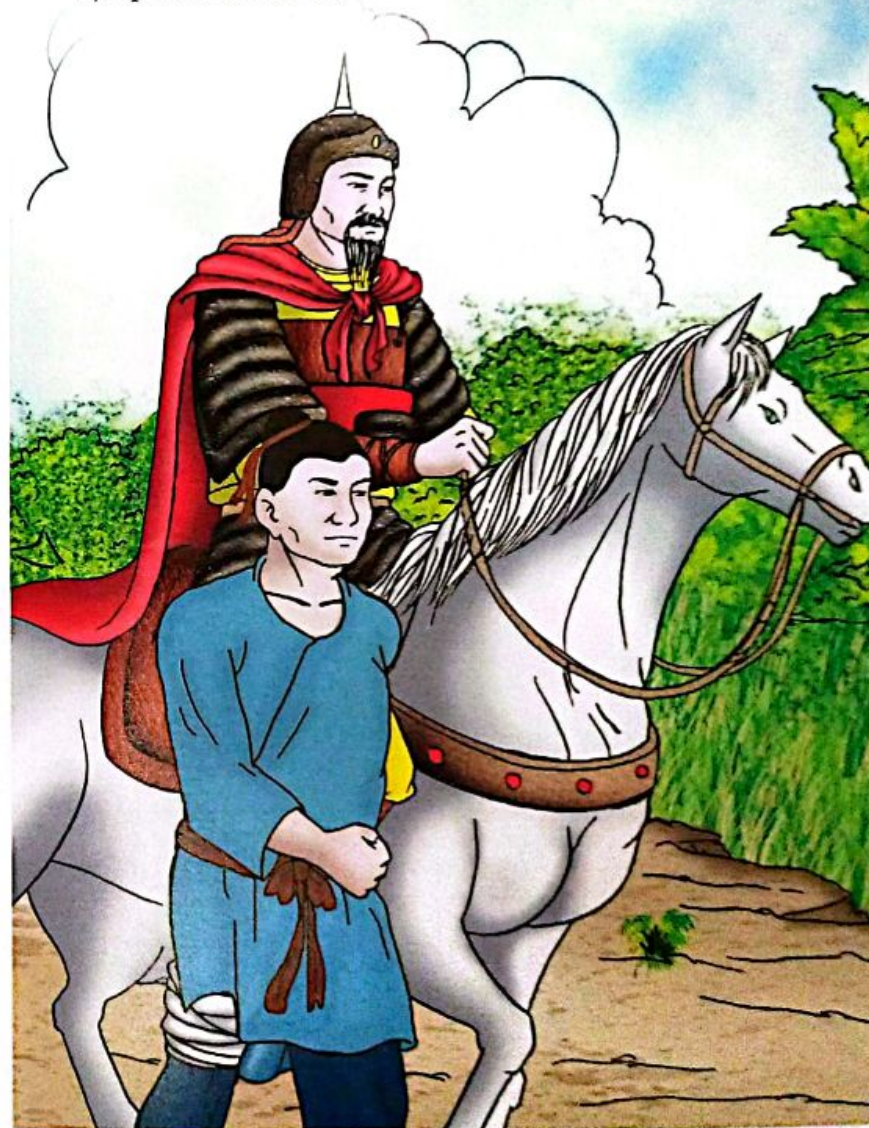
- Có phải người bắn đứt dây cờ của triều đình năm trước là người không?

Phạm Ngũ Lão được dịp bày tỏ ý nguyện:

- Dạ phải. Tâu Đại vương, nay giặc đang lăm le xâm phạm bờ cõi, tôi ao ước được đem sức mọn của mình phục vụ nước nhà. Bấy lâu nay, tôi luôn mong muốn được đứng dưới lá cờ đại nghĩa của Đại vương.

Thấy Phạm Ngũ Lão khôi ngô, dũng cảm khác thường, ứng đáp trôi chảy, lại là người có chí lớn, Trần Hưng Đạo ra lệnh đem thuốc rịt vết thương và cho chàng được theo đại quân về kinh đô.

Một hôm, Phạm Ngũ Lão nghe tin triều đình chuẩn bị mở khoa thi võ để chọn người cầm quân túc vệ, chàng liền đến xin phép Hưng Đạo Vương cho mình về quê luyện tập để ứng thí.

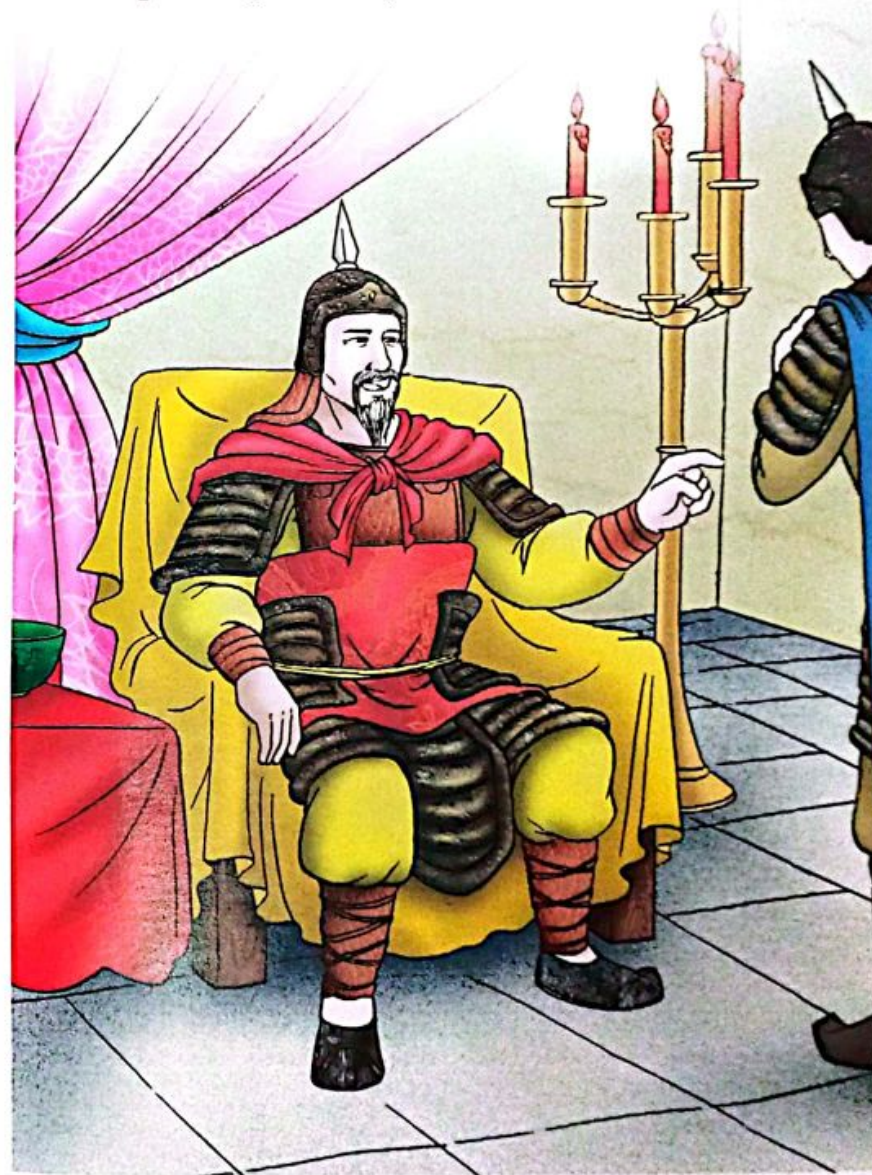
Cũng từ ngày Phạm Ngũ Lão trở về, sáng sớm tinh mơ cho đến đêm khuya, trên bãi cỏ ven làng Phù Ủng không mấy lúc vắng mặt chàng trai trẻ. Từ cưỡi ngựa, bắn cung đến côn, quyền, roi, kiếm, Phạm Ngũ Lão đều luyện tập thành thạo và điêu luyện.

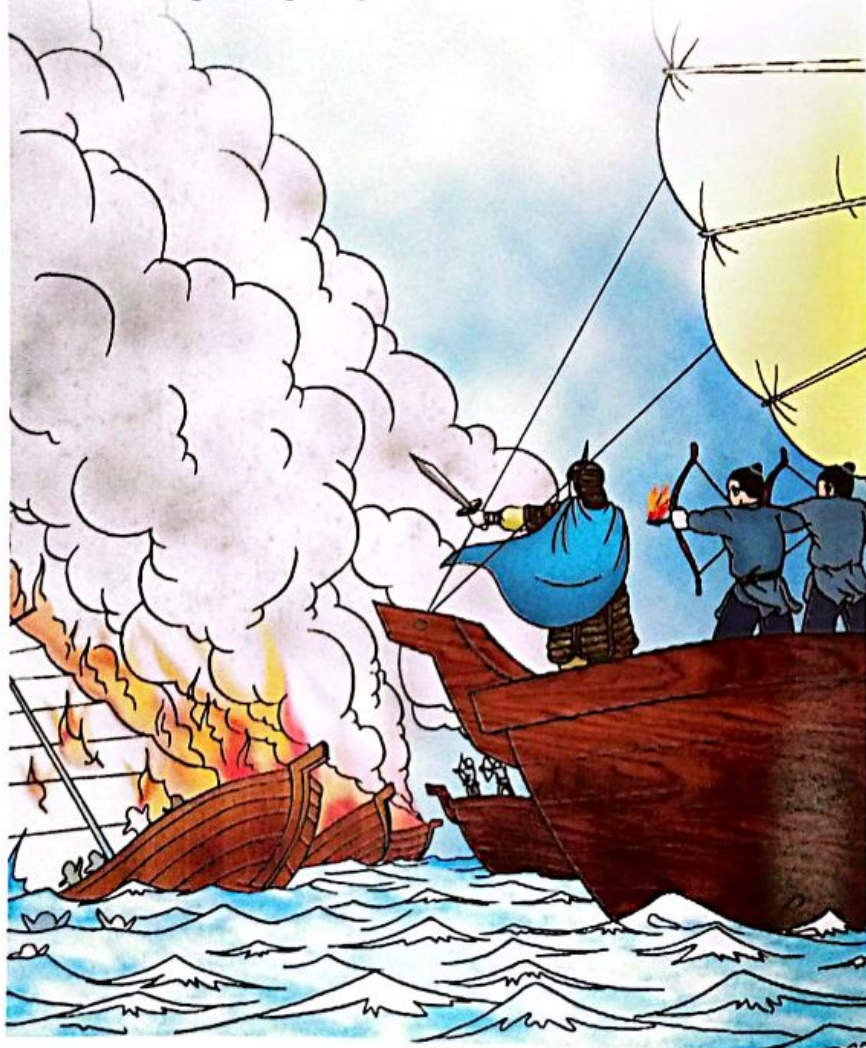
Không uống công ngày tháng miệt mài nghiên cứu binh thư, tập luyện võ nghệ, Phạm Ngũ Lão đã đỗ đầu kỳ thi võ và được giao chỉ huy quân túc vệ, bảo vệ nhà vua và kinh thành. Từ đây, Phạm Ngũ Lão không ngừng rèn luyện quân sĩ, chỉnh đốn quân ngũ.

Thời gian sau, Hưng Đạo Vương lệnh cho Phạm Ngũ Lão điều quân đi trấn giữ vùng biên ải phía bắc.

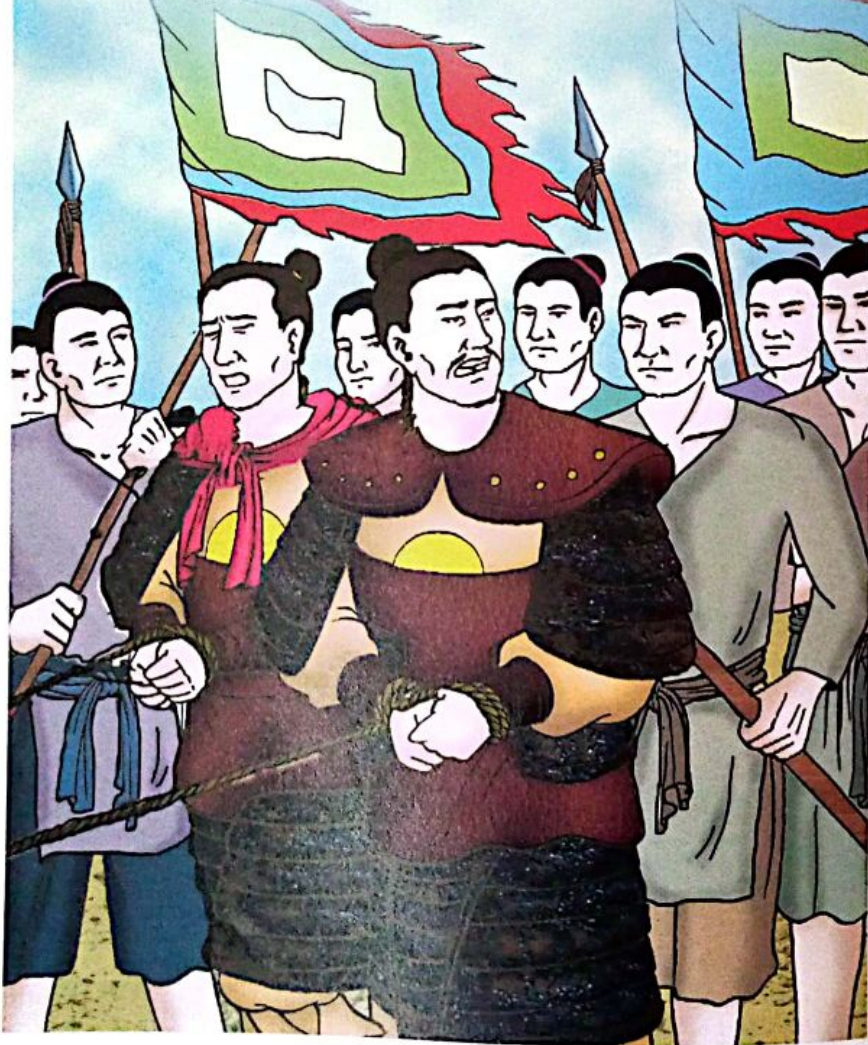
Trong cuộc kháng chiến chống quân Mông - Nguyên lần thứ hai năm 1285, Phạm Ngũ Lão đã lập được nhiều công lớn. Ông cùng với Thượng tướng Trần Quang Khải đánh trận Chương Dương, Hàm Tử, đập tan đội binh thuyền hùng hậu của giặc và tiêu diệt quân Nguyên chiếm đóng Thăng Long.

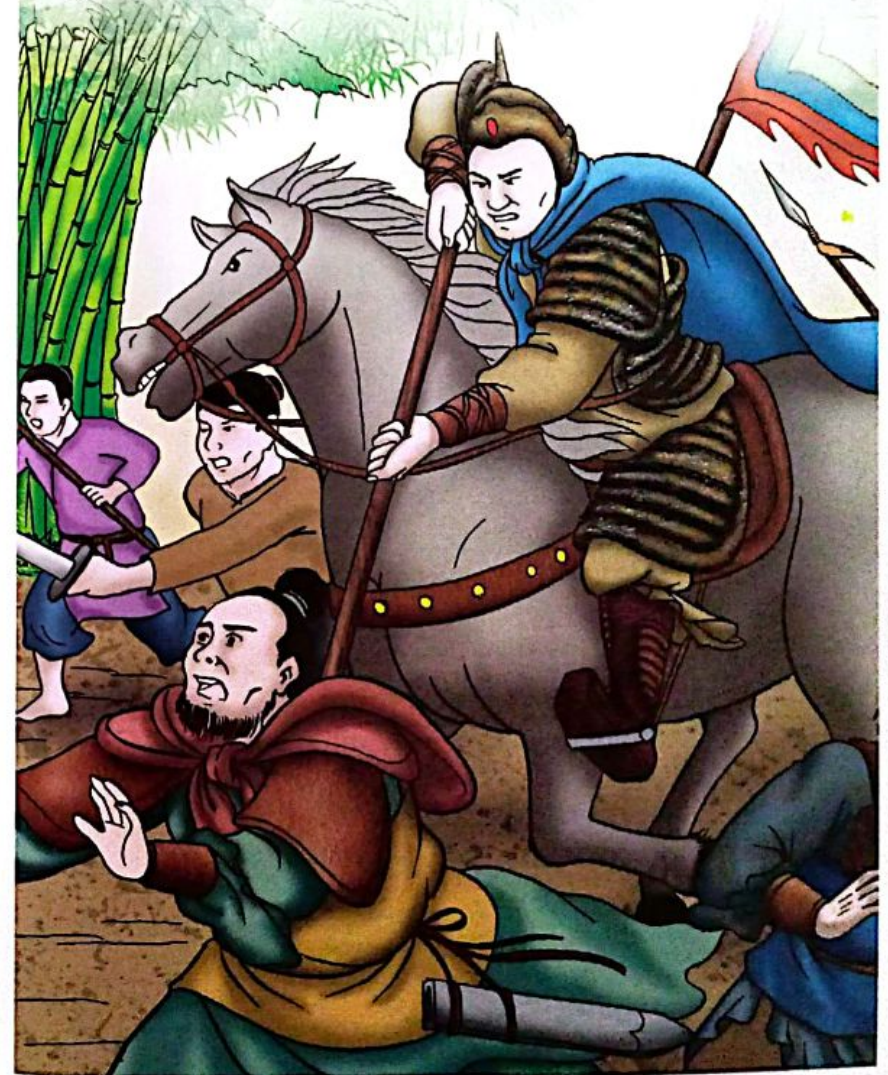
Sau đó, Phạm Ngũ Lão được lệnh mang ba vạn quân về phục kích địch ở Vạn Kiếp, chặn đường rút chạy của chúng lên biên giới phía bắc. Trận này, cánh quân do Phạm Ngũ Lão chỉ huy diệt được phó tướng Lý Quán và Lý Hằng. Thoát Hoan (con trai vua Hốt Tất Liệt) phải chui vào ống đồng để lính khiêng chạy thoát thân, hàng vạn quân Nguyên phải đền tội.

Tháng 10 năm 1288, quân Nguyên do Thoát Hoan chỉ huy chia thành ba mũi, xâm lược nước ta lần thứ ba. Trong cuộc kháng chiến lần này, Phạm Ngũ Lão đã cùng các tướng bầy trận phục kích đường rút lui của giặc trên sông Bạch Đằng. Các tướng giặc Phàn Tiếp, Áo Lỗ Xích, Ô Mã Nhi bị quân ta bắt sống.

Sau đó, Phạm Ngũ Lão tiếp tục cầm quân truy kích địch trên đường bộ, trực tiếp giáp trận với cánh quân của Thoát Hoan ở cửa ải Nội Bàng. Quân Nguyên bị đánh tan tã, Thoát Hoan phải trà trộn vào đám tàn quân chạy trốn về nước.

Phạm Ngũ Lão vẫn võ song toàn, trung thành, liêm chính nên được vua Trần nhiều lần ban thưởng công lao, phong chức Điện súy Thượng tướng quân. Ông được Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn mến tài, gả con gái của mình cho. Nhưng vì nhà Trần có quy định chỉ gả con gái cho người trong hoàng tộc, nên Hưng Đạo Vương phải bày cách làm lễ đổi họ con gái ruột là quận chúa Anh Nguyên thành con gái nuôi rồi gả cho Phạm Ngũ Lão.

Năm 1320, Phạm Ngũ Lão mất, hưởng thọ 65 tuổi. Vua Trần Minh Tông thương tiếc, cho nghỉ chầu năm ngày. Ông là vị tướng tài, phụng sự nhà Trần gần 50 năm, công lao cống hiến của ông được sử sách, người đời mãi mãi lưu truyền.

Hãy đánh dấu X vào ☐ trước ý đúng để kiểm tra xem em đã đọc được những gì.

1. Phạm Ngũ Lão sinh ra trong một gia đình

- ☐ cha làm quan dưới triều vua Trần Anh Tông.
- ☐ cha mẹ làm nghề đan sọt ở làng Phù Ủng, huyện Đường Hào.
- ☐ cha mất sớm, ở với mẹ già. Nhà nghèo, ông vừa làm ruộng, đan lát, vừa theo học cả văn lẫn võ.
- ☐ cha mẹ là dân thường.

2. Dù đã trở tài bắn cung với Nguyễn Địa Lô ở Vạn Kiếp nhưng vì sao Phạm Ngũ Lão vẫn chưa trở thành gia thần của Hưng Đạo Vương?

- ☐ Vì Nguyễn Địa Lô ganh ghét tài bắn cung hơn người của Phạm Ngũ Lão nên không tiến cử ông như đã hứa.
- ☐ Vì các gia thần của Hưng Đạo Vương không thích Phạm Ngũ Lão bởi ông xuất thân nghèo hèn.
- ☐ Vì Phạm Ngũ Lão bắn vào cờ của triều đình, bị các gia thần của Hưng Đạo Vương buộc tội cuồng loạn, đuổi về bản quán.
- ☐ Cả ba ý trên.

3. Để tỏ lòng thương tiếc Phạm Ngũ Lão, vị vua nào đã ban lệnh cho nghỉ chầu năm ngày?

- ☐ Trần Nhân Tông
- ☐ Trần Anh Tông
- ☐ Trần Minh Tông
- ☐ Trần Dụ Tông

4. Phạm Ngũ Lão tham gia cuộc kháng chiến chống quân Mông - Nguyên

- ☐ lần thứ nhất.
- ☐ lần thứ nhất và lần thứ hai.
- ☐ lần thứ hai và lần thứ ba.
- ☐ lần thứ ba.

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Chủ tịch Hội đồng Thành viên NGUYỄN ĐỨC THÁI

Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:

Tổng biên tập PHAN XUÂN THÀNH

Tổ chức và chịu trách nhiệm bản thảo:

Trợ lý Tổng biên tập ĐỖ VĂN THẢO

Giám đốc Công ty CP Dịch vụ xuất bản Giáo dục tại Đà Nẵng PHAN QUANG THÂN

Biên tập lần đầu:

LƯƠNG THỊ NGÀ

Biên tập tái bản:

HUỲNH CHÍ DANH

Trình bày bìa:

PHAN MINH NHẬT

Biên tập kỹ thuật:

TRỊNH THANH SƠN

Chế bản:

NGUYỄN NỮ ĐOAN THỰC

Công ty CP Dịch vụ xuất bản Giáo dục tại Đà Nẵng -
Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam giữ quyền công bố tác phẩm.

PHẠM NGŨ LÃO
NGỒI ĐÀN SỢT LO VIỆC NƯỚC

Mã số: 81867n7-DVT

In 5.000 bản, khổ 17 x 24cm.

Tại: Công ty Cổ phần In Thương mại Truyền thông Việt Nam

Địa chỉ: Số 7 ngách 28, ngõ 29 phố Vĩnh Tuy, Hai Bà Trưng, Hà Nội

Số DKXB: 3767-2017/CXBIPH/16-1413/GD; mã số ISBN: 978-604-0-00564-9

Số QDXB: 1519/QD-GD-DN ngày 04 tháng 12 năm 2017

In xong và nộp lưu chiểu tháng 12 năm 2017.

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM
CÔNG TY CP DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC TẠI ĐÀ NẴNG
DANANG EDUCATION PUBLISHING SERVICES JOINT-STOCK COMPANY
771 Nguyễn Hữu Thọ - Phường Khuê Trung - Quận Cẩm Lệ - Tp. Đà Nẵng
Điện thoại/fax: (0236) 3632668 - (0236) 3698547

Bạn đọc có thể mua sách tại các Công ty Sách - Thiết bị trường học ở các địa phương hoặc cửa hàng sách của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam:

- Tại TP. Hà Nội: 45 Phố Vọng; 187, 187C Giảng Võ; 232 Tây Sơn; 25 Hàn Thuyên; 51 Lò Đúc; 45 Hàng Chuối; Ngõ 385 Hoàng Quốc Việt; 17 T2 - 17 T3 Trung Hoà - Nhân Chính; Toà nhà HESCO Văn Quán - Hà Đông.
- Tại TP. Đà Nẵng: 78 Pasteur; 145 Lê Lợi; 223 Lê Đình Lý.
- Tại TP. Hồ Chí Minh: 261C Lê Quang Định, Quận Bình Thạnh; 231 Nguyễn Văn Cừ, Quận 5; 116 Đinh Tiên Hoàng, P. 1, Q. Bình Thạnh; 63 Vĩnh Viễn, P. 2, Quận 10.
- Tại TP. Cần Thơ: 162D Đường 3 tháng 2, Phường Xuân Khánh, Quận Ninh Kiều.
- Tại Website bán hàng trực tuyến: www.sach24.vn

Phạm Ngũ Lão
ISBN 978-604-0-00564-9

9 786040 005649
Giá: 25.000đ
www.xuatbangiaoduc.vn

TV